

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 30 augustus 2017
Betreft Verzamelbrief dierenwelzijn

Ons kenmerk

DGAN-DAD / 17137324

Bijlage(n)

1

Geachte Voorzitter,

Hierbij ontvangt u de stand van zaken betreffende twee toezeggingen en een motie op het gebied van dierenwelzijn. Het betreft het in beeld brengen wat er gebeurt om hittestress tegen te gaan bij dieren in de veehouderij (TK 34725 XIII, nr. 20), het neerleggen van één nationaal keurmerk dierenambulance bij de verantwoordelijke instanties (Handelingen TK 2016-2017, nr. 27) en de motie van de leden Ouwehand en Arissen waarin wordt gevraagd om maatregelen tegen het achterlaten van dieren in auto's op warme dagen (TK 34 725 XIII, nr. 16). Tevens zend ik u het Eindrapport Welzijnscommissie Vogelgriep 2016.

Tegengaan van hittestress in de veehouderij

Aanleiding voor deze toezegging was een (aangehouden) motie Ouwehand-Graus (34725-XIII, nr. 19) waarin de regering wordt verzocht om maatregelen te treffen tegen hittestress bij dieren in de veehouderij, waarbij vrije uitloop van voldoende kwaliteit de voorkeursoptie is.

Via verschillende media worden veehouders geïnformeerd over passende adviezen hoe om te gaan met de dieren bij warme dagen. Zo stelt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD), vanuit hun rol en missie bij diergezondheid in Nederland, via allerlei kanalen (website, nieuwsbrieven, social media en GD bladen) kennis en adviezen beschikbaar aan veehouders en dierenartsen, waaronder (preventieve) maatregelen die veehouders kunnen treffen bij hittestress.

Voor pluimvee, varkens, runderen, paarden, schapen en geiten is specifieke informatie te vinden over te nemen maatregelen. Voorbeelden zijn:

- zorg voor juiste werking van de ventilatiesystemen en controleer deze regelmatig;
- tijdens het warmste moment van de dag niet voeren of andere handelingen uitvoeren bij dieren, maar deze handelingen uitvoeren op de koelere tijdstippen;
- zorg voor voldoende vers water, en zorg dat voer vers blijft;
- bij melkvee s 'nachts weidegang toepassen en overdag de dieren binnen houden;
- extra aandacht voor hygiëne in de stal (vliegenbestrijding);
- zorg dat direct zonlicht niet in de stallen komt;
- zorg voor goede isolatie;

- kijk naar de bezetting van de stallen;
- houd daken nat;
- verneveling van water in de stallen.

Vrije uitloop is bij zeer warm weer niet de voorkeursoptie. Bij zeer warme dagen is het juist beter om de dieren niet buiten te laten in verband met verbranden door de zon en hoog oplopende temperaturen. Beter is het de dieren in de vroege ochtend of 's nachts te weiden en overdag te laten verblijven in een geventileerde stal.

Navraag bij de sector, NVWA en de GD heeft opgeleverd dat ondernemers alert zijn om tijdig maatregelen te nemen. Bij warme dagen passen ze waar mogelijk de bedrijfsvoering aan om hittestress en de gevolgen daarvan, zoals ziek worden van de dieren en vermindering van productie, zoveel mogelijk te voorkomen. Gezien de aandacht voor het tegengaan van hittestress en de al aanwezige informatie over te nemen maatregelen, ga ik niet over tot het nemen van extra maatregelen. Wel zal ik aandacht blijven vragen voor dit onderwerp in de bestuurlijke overleggen met de sectorvertegenwoordigers.

Nationaal keurmerk ambulances

Met betrekking tot het verzoek van de heer Graus om de wens voor een nationaal keurmerk voor dierenambulances neer te leggen bij de daarvoor verantwoordelijke instanties kan ik melden dat is gesproken met betrokkenen bij de bestaande keurmerken voor dierenambulances. Eén uniform keurmerk is op dit moment niet haalbaar vanwege verschil in inzicht over de invulling van een keurmerk. Partijen blijven hierover wel in overleg. Het is dus zeker niet ondenkbaar dat in de toekomst meer aanknopingspunten gevonden worden om samen te werken. Zoals ook aangegeven tijdens de begrotingsbehandeling (Handelingen TK 2016-2017, 27) zijn de keurmerken voor dierenambulances private initiatieven. Ik heb zeer veel waardering voor de mensen en organisaties betrokken bij de noodhulp aan dieren in Nederland.

Achterlaten van dieren in auto's op warme dagen

Met betrekking tot de motie van de leden Ouwehand en Arissen (TK 34 725 XIII, nr. 16), waarin wordt gevraagd om maatregelen tegen het achterlaten van dieren in auto's op warme dagen, kan ik u informeren dat meerdere dierenbeschermingsorganisaties waaronder de Dierenbescherming, de Hondenbescherming en de Sophia-Vereeniging met regelmaat waarschuwen via social media. Ook het door mij gesubsidieerde Landelijk Informatiecentrum gezelschapsdieren besteedt hier aandacht aan. Een zeer succesvol waarschuwingsfilmpje van de Dierenbescherming is meer dan 5 miljoen keer gedeeld (<https://www.youtube.com/watch?v=37thns2UQho>) en ook getoond in enkele TV programma's.

De politie gaat af op meldingen over achtergelaten dieren in auto's en ontzet het dier. Vervolgens wordt proces-verbaal opgemaakt tegen eigenaar voor dierenmishandeling. De politie hanteert op dit moment het beleid om bij incidenten van deze aard een persbericht uit te doen om andere eigenaars van dieren te waarschuwen. Ook ondersteunt de politie campagnes zoals de hiervoor genoemde campagne van de Dierenbescherming door mee te werken aan de

verspreiding hiervan. Tot slot treedt ook de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) op indien zij een dergelijke situatie aantreffen door de hond te bevrijden en op te treden tegen de eigenaar. Houders van dieren worden dus al via vele kanalen gewezen op de gevaren van het achterlaten van dieren in een hete auto. Ik zie dan ook geen reden nieuwe maatregelen te nemen.

Eindrapport Welzijnscommissie vogelgriep 2016

Tijdens de hoogpathogene vogelgriep (HPAI) uitbraken eind 2016 en begin 2017 heb ik een welzijnscommissie ingesteld om na te gaan of de ruimingsactiviteiten op een verantwoorde manier plaatsvonden en om eventueel aanbevelingen te doen over dierwelzijnsaspecten van de maatregelen rondom de vogelgriepuitbraken. De welzijnscommissie heeft het eindrapport opgeleverd. U vindt dit rapport als bijlage bij deze brief. De bevindingen van de welzijnscommissie worden meegenomen in de evaluatie van de aanpak van de vogelgriepuitbraken, die wordt uitgevoerd door Adviesbureau Berenschot. Het evaluatierapport zal later dit jaar worden opgeleverd en met uw Kamer worden gedeeld voorzien van een inhoudelijke reactie op deze evaluatie en op het eindrapport van de welzijnscommissie.

(w.g.) Martijn van Dam
Staatssecretaris van Economische Zaken